

Förslag till beslut

1. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att anta förvaltningens förslag på inriktning gällande lösning för fotsjukvård i Norrtälje.
2. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att på sammanträdet den 15 februari 2024 återkomma med en beskrivning på konkreta åtgärder som behöver vidtas och som inriktningen förutsätter samt en tidplan för omställningen.

Ulrika Lindberg
Tillförordnad förbundsdirektör

Sammanfattning

Ärendet redogör för förvaltningens förslag på inriktning gällande lösning för medicinsk fotsjukvård i Norrtälje. Inriktningen handlar om att flytta över ansvaret till vårdvalsområdet husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård och till särskilda boendeformer för äldre med följden att vårdvalet fotsjukvård avvecklas.

Med ett inriktningsbeslut enligt förslaget kommer förvaltningen fortsätta arbetet med planering av åtgärder som är nödvändiga samt upprätta en tidplan för omställningen.

I Region Stockholm upphörde vårdvalet fotsjukvård genom att det flyttades till husläkarmottagningar i december 2021. Region Stockholm bedömde att en prioriterad åtgärd inom primärvårdsstrategin och införandet av Nära vård var att bredda husläkarmottagningarnas uppdrag, bland annat genom att införliva vårdval fotsjukvård i husläkaruppdraget. I Norrtälje har inget sådant beslut fattats ännu utan vårdval fotsjukvård finns kvar.

Resultatet av en utredning förvaltningen genomfört visar att fotsjukvården i Norrtälje inte fungerar optimalt. Förvaltningens ställningstagande är att en förändring av vårdval fotsjukvård är motiverad. Med förslaget på inriktning för fotsjukvården är Norrtälje mer följsam till Region Stockholm.

Beskrivning av ärendet

Med hänsyn till Norrtäljes lokala och demografiska förutsättningar finns enligt förvaltningens bedömning ett behov av att vårdvalet fotsjukvård avvecklas och överflyttas till husläkarverksamheten och de särskilda boendena för äldre; allt i syfte att öka tillgängligheten till fotsjukvård för invånarna.

Resultatet av denna utredning visar att fotsjukvården i Norrtälje inte fungerar optimalt och att det råder brist på fotsjukvård framför allt i centrala Norrtälje. Även på många särskilda boenden för äldre i Norrtälje saknas tillgång till fotsjukvård, särskilt på de senaste startade särskilda boendena för äldre i kommunen. Invånare önskar en lösning. Orsaken till den uppkomna situationen är framför allt hänförlig till en ökad efterfrågan på fotsjukvård samtidigt som utbudet minskat till följd av avtalsvilkorens ökade krav på digitalisering. Härutöver har kunnat konstateras att kostnadseffektiviteten i fotsjukvården påverkas av bristande förutsättningar för samverkan och tydliga medicinska prioriteringar. Förvaltningen har därför sett över situationen och föreslår en omorganisation av fotsjukvård på samma sätt som i Region Stockholm.

Utredningen presenteras i sin helhet i bilaga 1, Utredningsrapport om medicinsk fotsjukvård i Norrtälje.

I Region Stockholm upphörde vårdvalet Fotsjukvård genom att det flyttades till husläkarmottagningar i december 2021. Region Stockholm bedömde att en prioriterad åtgärd inom primärvårdsstrategin och införandet av Nära vård var att bredda husläkarmottagningarnas uppdrag, bland annat genom att införliva vårdval fotsjukvård i husläkaruppdraget. I Norrtälje har inget sådant beslut fattats ännu utan vårdvalet Fotsjukvård finns fortfarande kvar. Vid den senaste revideringen av vårdval husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård, bedömdes att en särskild utredning var nödvändig för att tydliggöra de lokala förutsättningarna innan ett ställningstagande till en liknande modell som regionens kunde fattas (2021-03-29 § 50).

Ekonomiska konsekvenser

Det har skett en kontinuerlig kostnadsökning och besöksutveckling inom vårdvalet medan antalet avtal har minskat. Antalet årliga besök inom vårdvalet i Norrtälje har ökat under åren 2018 - 2021 med totalt 12% från i genomsnitt 987 besök per vårdgivare år 2018 till 1 248 besök per vårdgivare år 2021. Under perioden 2020–2022 fördubblades antalet fotsjukvårdsbesök. Anledningen till detta tros vara ett ökat behov av fotsjukvård hos befolkningen samtidigt som antalet vårdgivare har minskat under senaste året.

En inkludering av husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård och särskilda boendeformer för äldre och avveckling av vårdval fotsjukvård beräknas på sikt minska kostnaderna inom primärvården genom

- bättre samordning
- tydligare medicinsk prioritering och kunskapsutväxling mellan verksamma professioner, vilket kan leda till en ökning av förebyggande insatser som är mindre resurskrävande.

Vårdval fotsjukvård har en helt produktionsbaserad ersättningsmodell. En inkludering av ansvaret i vårdval husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård kommer att innebära en förändring i hur medicinsk fotsjukvård ersätts ekonomiskt. Vård inom ramen för husläkarverksamhet ersätts i enlighet med förfrågningsunderlag för vårdval husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård vilket innebär en del kapiteringsersättning och en del produktionsbaserad ersättning. Att vården bedrivs med en del kapiteringsersättning leder till ökad möjlighet till kostnadskontroll för vårdgivaren och förvaltningen.

Effekter för sammanhållen vård och omsorg

En sammanslagning av vårdvalen bedöms innebära en förändring i vårdutbudet då patienten framgent väljer en husläkarmottagning, vilket även inkluderar fotsjukvård. Det ger en minskad valfrihet för patienten i att välja fotsjukvårdsmottagning men ger en möjlighet för patienten att få en sammanhållen vård. I enlighet med Patientlagen (2014:821) kan dock patienten söka öppenvård på valfri husläkarmottagning, även där denne inte är listad.

En lösning enligt föreslaget inriktningsbeslut, kommer att innebära att samtliga verksamma inom vårdval husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård och särskilda boendeformer för äldre åläggs ansvaret att säkerställa tillgången till fotsjukvård för deras patienter. Det leder till att

- Strukturen kring fotsjukvården i Norrtälje förändras men bedöms av förvaltningen *inte* leda till minskad vård för patienter i behov av medicinsk fotsjukvård.
- Den geografiska spridningen av medicinsk fotsjukvård bedöms att öka då husläkarmottagningarnas etablering är mer spridd i Norrtälje än dagens fotsjukvårdsmottagningar.
- Föreslaget inriktningsbeslut går helt i linje med omställningen till den nära vården.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har genomfört dialogmöten med samtliga inblandade parter/vårdgivare i syfte att få synpunkter och inspel på inriktningsförslaget för fotsjukvården. Även medborgare har hört sig till förvaltningen och lämnat klagomål och synpunkter gällande nuvarande brist på fotsjukvård. Förslaget på inriktningsbeslut har presenterats till alla berörda vårdgivare och synpunkter inhämtats. Samtliga parter är överens om att situationen med fotsjukvården i Norrtälje är ohållbar och att en förändring krävs.

Hos vårdgivare som förvaltningen fört dialog med finns en oro över kompetensförsörjning av fotterapeuter och att inte kunna rekrytera. Vissa verksamheter saknar utrymme för lokaler till fotterapeuter. Vårdgivarna anser även att den största utmaningen är ersättningsfrågan vilket de menar är avgörande för om förslaget får önskad effekt. Verksamheterna anser att de inte klarar uppdraget om de inte får rätt ersättning för fotsjukvården. Vissa mottagningar är positiva till förslaget och anser att närhet till fotterapeut skulle öka samarbetet, främst avseende omhändertagandet av diabetespatienter. Säboverksamheterna har gett uttryck för en önskan att driftansvaret för fotsjukvård stannar hos förvaltningen. Detta motiveras dels med hög administrativ belastning för cheferna, dels med att det bedöms bli svårt att rekrytera fotterapeuter med rätt kompetens. Oro finns för att ersättningen blir för låg så att det blir svårt att rekrytera. Samtidigt anses dock möjligheten till att få ambulande fotsjukvård på marknaden lockande.

Förvaltningen ser sammanfattningsvis att nuvarande avtalsform och vårdval fotsjukvård medför utmaningar att upprätthålla kvalitet och patientsäkerhet. Kommunens MAS (Medicinsk ansvarig sjuksköterska) kan utifrån sitt perspektiv inte säkerställa att det medicinska behovet av fotsjukvård tillgodoses på ett tillfredsställande sätt i kommunen utifrån bristen på resurser inom fotsjukvården.

Om inriktningsbeslutet bifalls kommer förvaltningen att planera och genomföra åtgärder som är nödvändiga för omställningen.

Följande åtgärder behöver förvaltningen fortsätta att arbeta med och återkomma till direktionen om:

- Återkoppling från fortsatt dialog med berörda vårdgivare
- Planering av ersättningsmodell och budget för fotsjukvård
- Revideringar av förfrågningsunderlag för berörda avtal
- Tidsplan för genomförandet av omställningen.

Förvaltningen avser att återkomma i februari 2024 med konkreta förslag och tidplan för omställningen.

Bilagor

Bilaga 1. Utredningsrapport om Medicinsk Fotsjukvård i Norrtälje.

Beslut skickas till

Region Stockholm (registrator.rlk@regionstockholm.se)
Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se)
Ann-Louise Nyman (annlouisenyman@hotmail.com)
Ewa Lindahl (ewa.lindahl@hotmail.com)
Moirone Lundgren (fotvard@moirone.se)
Anna-Lena Perås (anna-lena.p@hotmail.com)
Cathrine Vesterholm (roslagsfot@hotmail.com)
Marie Fohlin (marie.fohlin@hotmail.com)
Ahmed Shalabi (ahmed.shalabi@hlm-rimbo.se)
Emma Kempe (emma.kempe@doktor.se)
Johan Larsson (johan.larsson2@doktor.se)
Ulrika Karlsson (ulrika.karlsson@tiohundra.se)
Jenny Karlsson (jenny.m.karlsson@tiohundra.se)
Roger Svensson (ledning@citikliniken.com)
Madeleine Klingryd (Madeleine.Klingryd@humana.se)
Anders Broberg (Anders.Broberg@humana.se)
Helena Winter (helena.winter@norlandia.com)
Helene Zetterström (helene.zetterstrom@kavatvard.se)
Caroline Pettersson (caroline.pettersson@vardaga.se)
Jonas Unger (jonas.unger@attendo.se).

